

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ**

ПРОГРАМА

науково-практичної конференції

«Зміст і технології шкільної освіти»

за результатами наукових досліджень співробітників,

докторантів, аспірантів, здобувачів,

вчителів-експериментаторів

Інституту педагогіки НАПН України

за 2016 рік

22 грудня 2016 року

Київ

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Топузов Олег Михайлович,

директор Інституту педагогіки НАПН України (голова)

Головко Микола Васильович,

заступник директора з наукової роботи Інституту педагогіки НАПН України

Засєкіна Тетяна Миколаївна,

заступник директора з науково-експериментальної роботи Інституту педагогіки НАПН України

Смолінчук Лариса Симонівна,

учений секретар Інституту педагогіки НАПН України

Кришмарел Вікторія Юрївна,

старший науковий співробітник відділу суспільствознавчої освіти Інституту педагогіки НАПН України

Регламент роботи

10:00 – 10:30

Реєстрація учасників

10:30 – 13:00

Пленарне засідання

13:00 – 14:00

Перерва в роботі конференції

14:00 – 17:00

Секційні засідання

Доповідь на пленарному засіданні – до 15 хв.

Виступ на секційному засіданні – до 10 хв.

Обговорення доповідей і виступів – до 5 хв.

Місце проведення пленарного засідання

вул. Січових Стрільців, 52-д, актові зала Інституту педагогіки НАПН України

Місце проведення секційних засідань

Секція 1	ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ. ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА	к. 413
Секція 2	ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ	к. 324
Секція 3	УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ОСВІТИ	к. 405
Секція 4	МОНІТОРИНГОВІ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ НА ОСНОВІ ТЕСТОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ	к. 422
Секція 5	ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЯК РІВНЕВОЇ СИСТЕМИ	к. 204
Секція 6	ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА МОВНОЇ І ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ	к. 327, к. 415
Секція 7	ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	к. 309
Секція 8	ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ ТА ІНФОРМАТИКИ	к. 209
Секція 9	ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ	к. 319
Секція 10	ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ГЕОГРАФІЧНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ	к. 425
Секція 11	МЕТОДИКА КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ ТА ПРАВОЗНАВСТВА В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ	к. 315а
Секція 12	ПРОЕКТУВАННЯ ЗМІСТУ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ У СТАРШІЙ ШКОЛІ	к. 301
Секція 13	ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВАРІАТИВНОГО КОМПОНЕНТА ЗМІСТУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У СТАРШІЙ ШКОЛІ	к. 401

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Топузов О. М., доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор Інституту педагогіки НАПН України

Звіт про діяльність Інституту педагогіки НАПН України в 2016 році

Головко М. В., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент, заступник директора з наукової роботи

Стратегічні напрями розвитку Інституту педагогіки НАПН України

Цимбалару А. Д., доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України

Моделі організаційних форм навчання як дидактичний ресурс модернізації початкової освіти на компетентнісних засадах

Ванькевич Н. А., методист методичного центру управління освіти, молоді та спорту Києво-Святошинської районної державної адміністрації Київської області

Запровадження компетентнісно орієнтованих організаційних форм навчання в практику початкової ланки освіти

Редько В. Г., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент, завідувач відділу навчання іноземних мов

Дидактичне забезпечення варіативного компонента змісту навчання іноземних мов у старшій школі

Жук Ю. О., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент, завідувач відділу оцінювання якості освіти

Експериментальне оцінювання шкільних підручників як засобів навчальної діяльності

СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ

Секція 1. ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ. ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Керівники секції:

Н. П. Дічек, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу історії педагогіки;

О. І. Локишина, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу порівняльної педагогіки

Дічек Н. П., доктор педагогічних наук

Психолого-педагогічні дослідження диференціації навчального процесу в Україні у перехідний період (кінець 1980-х – середина 1990-х рр.)

Антонець Н. Б., кандидат педагогічних наук

Диференціація шкільній освіті: вечірня (змінна) середня загальноосвітня школа (1991–2004 рр.)

Шевченко С. М., кандидат педагогічних наук

Відображення зовнішньої диференціації в організації шкільної освіти на прикладі угорських, молдовських і румунських шкіл (1991–1997-х рр.)

Янченко Т. В., кандидат педагогічних наук, докторантка

Етапи науково-практичного розвитку педології в Україні

Локишина О. І., доктор педагогічних наук

Стандарторієнтовані трансформації у шкільній освіті країн ЄС та США

Джурило А. П., кандидат педагогічних наук

Тенденція децентралізації освітніх систем: досвід Польщі

Маріуц І. О., кандидат педагогічних наук

Гуманізація шкільної освіти в країнах ЄС: управлінський аспект

Глушко О. З.

Базові терміни з проблеми трансформацій в освіті

Тищенко М. М.

Підготовка фахівців з профорієнтаційного та кар'єрного навчання в Англії

Гриненко Д. В., аспірантка

Застосування інтегрованого підходу до навчання іноземних мов у шкільній практиці: досвід Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії

Калініченко Л. М.

Проблема формування творчого мислення молодших школярів у психолого-педагогічних дослідженнях українських учених (1950–1970 рр.)

Пироженко П. В., аспірант

Соціально-політичні та економічні чинники реформування шкільної освіти в КНР

Секція 2. ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Керівники секції:

Г. О. Васьківська, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу дидактики;

В. І. Доротюк, кандидат психологічних наук, завідувач відділу профільного навчання

Васьківська Г. О., доктор педагогічних наук

Теоретичні і методологічні основи формування змісту профільного навчання в єдності його інваріантної і варіативної складових

Піддячий М. І., доктор педагогічних наук

Допрофесійна підготовка учнів

Доротюк В. І. кандидат психологічних наук

Понятійно-термінологічний аналіз поняття «допрофесійна підготовка учнів»

Барановська О. В., кандидат педагогічних наук

Міжпредметна інтеграція у старшій школі

Кизенко В. І., кандидат педагогічних наук

Структурно-функціональна модель варіативного компонента змісту освіти старшої школи

Косянчук С. В., кандидат педагогічних наук

Концептуальна модель формування змісту профільного навчання: аксіологічний аспект

Кравчук О. П., кандидат педагогічних наук

Формування краєзнавчої компетентності в учнів старшої школи

Левченко Ф. Г., кандидат педагогічних наук

Моніторингове дослідження готовності старшокласників до вибору професії по типу «людина – людина»

Трубачева С. Е., кандидат педагогічних наук

Метапредметні основи професійно зорієнтованого освітнього середовища у старшій школі

Чорноус О. В., кандидат педагогічних наук

Педагогічні можливості аудіовізуальних електронних засобів навчання в організації метапредметної діяльності старшокласників

Васьківський М. В.

Особливості підготовки старшокласників до вибору професії типу «людина – техніка».

Васьківська О. Є., аспірантка

Технології навчального діалогу у процесі навчання предметів гуманітарного циклу

Рогоза В. В.

Допрофесійна підготовка учнів до професій типу «людина – природа».

Скиба Г. М., аспірантка

Мотивація у процесі формування суб'єкт-суб'єктної взаємодії старшокласників

Замаскіна П. І., директор гімназії № 290 м. Києва

Вибір профілю навчання як проблема на етапі допрофільної підготовки

Ружицька А. В., аспірантка

Становлення парадигми «художньо-трудова діяльність»

Секція 3. УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ОСВІТИ

Керівники секції:

Л. М. Калініна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу економіки та управління загальною середньою освітою;

В. В. Мелешко, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу економіки та управління загальною середньою освітою

Калініна Л. М., доктор педагогічних наук

Управління у контексті концептуальних і законодавчих змін у освіті

Паращенко Л. І., доктор наук з державного управління
Наукові засади управління розвитком загальної середньої освіти

Мелешко В. В., кандидат педагогічних наук
Мережева взаємодія як основа організації профільного навчання в освітньому
окрузі сільської місцевості

Онаць О. О., кандидат педагогічних наук
Сутність феномена управління громадсько-активною школою

Стемковська Я. Є., кандидат педагогічних наук
Тривекторна тренінгова технологія розвитку організаційної культури школи

Топузов М. О., кандидат економічних наук
Інформаційний контекст економічних процесів у освіті інформаційного
суспільства

Матвєєва Г. Д., кандидат педагогічних наук
Авторський навчальний заклад «Академія дитячої творчості» у дискурсі Нової
української школи

Шевчук Л. М., кандидат педагогічних наук
Теоретичний аспект розвитку управлінсько-лідерських та підприємницьких
здібностей молодших школярів

Шевцов М. Г.
Правове забезпечення моделі державно-громадського управління школами

Попович Л. М.
Практика управління громадсько-активними школами

Калініна Г. М., аспірантка
Тенденції управління закладами освіти в інформаційному суспільстві

Секція 4. МОНІТОРИНГОВІ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ НА ОСНОВІ ТЕСТОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Керівники секції:

Ю. О. Жук, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач відділу моніторингу
та оцінювання якості загальної середньої освіти;

Л. С. Ващенко, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник відділу моніторингу та оцінювання якості
загальної середньої освіти

Жук Ю. О., кандидат педагогічних наук

Структурно-функціональна модель системи моніторингу якості освіти

Ляшенко О. І., доктор педагогічних наук

Адаптивне тестування в моніторингових системах оцінювання якості освіти

Лукіна Т. О., доктор наук з державного управління

Концептуальні підходи до формування переліку показників якості загальної середньої освіти

Ващенко Л. С., кандидат педагогічних наук

Моніторингова система оцінювання рівня сформованості предметної біологічної компетентності учнів старшої школи багатoproфільного ліцею

Головко С. Г., кандидат історичних наук

Проектування вимірників сформованості предметних компетентностей

Гривко А. В., кандидат педагогічних наук

Мотиваційно-цільовий і операційний складники моніторингу комунікативної компетентності учнів

Науменко С. О., кандидат педагогічних наук

Моніторингова система оцінювання рівня загальноосвітньої підготовки учнів

Смолінчук Л. С., кандидат педагогічних наук

Теоретико-методичні основи застосування тестових технологій у моніторингових системах оцінювання метапредметних компетентностей учнів основної і старшої школи

Дворецька Л. П.

Про рівень ознайомленості вчителів математики з основами побудови тестів

Секція 5. ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЯК РІВНЕВОЇ СИСТЕМИ

Керівники секції:

Л. А. Онищук, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник відділу інновацій та стратегій розвитку освіти;

Д. О. Пузіков, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач відділу інновацій та стратегій розвитку освіти

Онищук Л. А., доктор педагогічних наук

Теоретичні засади прогнозування розвитку загальної середньої освіти

Пузіков Д. О., кандидат педагогічних наук

Теоретична модель прогнозування розвитку загальної середньої освіти

Гораш К. В., кандидат педагогічних наук

Обґрунтування системи методів прогнозування розвитку загальної середньої освіти

Климчук І. О., кандидат педагогічних наук

Критерії і показники прогнозування розвитку загальної середньої освіти

Черняк С. Г., кандидат педагогічних наук

Принципи визначення прогнозного фону

Мушка О. В., кандидат педагогічних наук

Прогностичні моделі розвитку загальної середньої освіти, розроблені в незалежній Україні, як об'єкт наукового аналізу

Прохоренко О. О., кандидат психологічних наук

Чинники розвитку загальної середньої освіти

Герасимова О. І., кандидат педагогічних наук, докторант

Автономізація навчального процесу студентів класичних університетів

Красюк Ф. М., директор Технічного ліцею НТУУ «КПІ», м. Київ

Особливості інноваційного розвитку сучасного загальноосвітнього навчального закладу для академічно здібних учнів

Пікуза С. І., заступник директора з навчально-виховної роботи гімназії № 178, м. Київ

Експериментальна апробація моделі формування громадянської компетентності старшокласників в умовах інноваційного розвитку сучасної гімназії

Тюріна Л. Г., директор НВО «Освіта», м. Ірпінь

Актуальні завдання реалізації системи розвивального навчання в основній та старшій школі

Секція 6. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА МОВНОЇ І ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ

Керівники секції:

Н. Б. Голуб, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу навчання української мови та літератури;

Л. І. Курач, кандидат педагогічних наук, завідувач відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури;

Н. І. Яновицька, кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури

Голуб Н. Б., доктор педагогічних наук

Лінгвістичний аспект методики навчання синтаксису й пунктуації у 8–9 класах

Бондаренко Н. В., кандидат педагогічних наук

Формування синтаксичної компетентності учнів 8–9 класів на текстоцентричній основі

Ярмолюк А. В., кандидат педагогічних наук

Дослідження стану навчання синтаксису складного речення в 9 класі

Новосьолова В. І., кандидат педагогічних наук

Мотиваційний аспект навчання синтаксису й пунктуації у 8–9 класах

Галаєвська Л. В.

Формування діалогічних умінь на уроках української мови в 8–9 класах

Ладоня К. Ю.

Формування пунктуаційної грамотності учнів 8–9 класів на уроках української мови

Фасоля А. М., кандидат педагогічних наук

Реалізація читацькоцентричної парадигми навчання у підручнику української літератури для 10 класу

Яценко Т. О., кандидат педагогічних наук

Деякі аспекти структуризації навчального тексту в підручнику української літератури

Бійчук Г. Л., кандидат педагогічних наук

Вивчення української літератури в умовах особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання

Тищенко В. М.

Інновації у змісті та структурі підручника української літератури для 10 класу

Курач Л. І., кандидат педагогічних наук

До проблеми використання формуючого оцінювання на уроках навчання мов національних меншин

Бакуліна Н. В., кандидат педагогічних наук

Місце оцінювання учнів у компетентісно орієнтованих підручниках і посібниках з мови іврит для 3 і 4 класів

Снегірьова В. В., кандидат педагогічних наук

Принципи формування предметних компетенцій із зарубіжної літератури

Фідкевич О. Л., кандидат філологічних наук

Компетентісно орієнтовані завдання в процесі навчання мов національних меншин в школах України: питання конструювання та впровадження

Яновицька Н. І., кандидат педагогічних наук

Наступність у навчанні української мови як державної

Петрук О. М., кандидат педагогічних наук

Особливості програми з української мови для 5 класу шкіл з національними мовами навчання

Кудикіна Н. В., доктор педагогічних наук

Метод рольової гри у реалізації соціокультурної лінії навчання української мови та читанню учнів 5 класу шкіл із викладанням мовами національних меншин

Кохно Т. Н.

Особливості вивчення української літератури у школах з мовами навчання національних меншин

Хорошковська Т. П.

Літературне читання в загальноосвітніх навчальних закладах з мовами навчання національних меншин

Секція 7. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Керівники секції:

А. Д. Цимбалару, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу початкової освіти;

О. В. Онопрієнко, кандидат педагогічних наук, докторантка відділу початкової освіти

Савченко О. Я., доктор педагогічних наук

Системний підхід до ознайомлення молодших школярів з видатними письменниками України: сторінки життя і творчості

Бібік Н. М., доктор педагогічних наук

Ознаки компетентнісно орієнтованого уроку з предмета «Я у світі»

Цимбалару А. Д., доктор педагогічних наук

Конструювання освітнього простору молодших школярів на компетентнісних засадах

Мартиненко В. О., кандидат педагогічних наук

Ефективність моделей уроків літературного читання у контексті набуття учнями досвіду читацької діяльності

Онопрієнко О. В., кандидат педагогічних наук, докторантка

Формувальний підхід до організації контролю навчальних досягнень молодших школярів

Пономарьова К. І., кандидат педагогічних наук

Ефективність модульної структури уроку української мови в початковій школі

Прищепу О. Ю., кандидат педагогічних наук

Нестандартний спосіб організації графіко-орфографічної навчальної діяльності

Андрусенко І. В.

Форми організації екологічної діяльності молодших школярів у процесі навчання природознавства

Вашуленко О. В.

Варіативність уроків компетентнісно орієнтованого навчання грамоти (читання) першокласників

Листопад Н. П.

Упровадження базових моделей уроків математики з формування у молодших школярів обчислювальної компетентності

Ванькевич Н. А., методист методичного центру управління освіти, молоді та спорту Києво-Святошинської районної державної адміністрації Київської області

Запровадження компетентнісно орієнтованих організаційних форм навчання в практику початкової ланки освіти

Сивоконь О. І., заступник директора з навчально-виховної роботи Боярської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 4 Києво-Святошинської районної державної адміністрації Київської області

Нетрадиційні уроки як фактор впливу на підвищення навчально-пізнавальної активності молодших школярів

Черевко І. А., заступник директора з навчально-виховної роботи Боярського НВК «Колегіум – ЗОШ № 3» Києво-Святошинської районної державної адміністрації Київської області

Організація мовленнєво-творчої діяльності молодших школярів на уроках української мови

Петровська І. В., учитель-методист початкових класів Білогородської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 1 Києво-Святошинської районної державної адміністрації Київської області

Засоби формування в учнів початкової школи ключової компетентності уміння вчитися

Секція 8. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ ТА ІНФОРМАТИКИ

Керівники секції:

***М. І. Бурда**, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, завідувач відділу математичної та інформатичної освіти;*

***О. І. Глобін**, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу математичної та інформатичної освіти;*

***В. В. Лапінський**, кандидат фізико-математичних наук, доцент, провідний науковий співробітник відділу математичної та інформатичної освіти*

Бурда М. І., доктор педагогічних наук

Емпіричні та теоретичні узагальнення в навчанні геометрії

Глобін О. І., кандидат педагогічних наук

Особливості формування математичної компетентності учнів основної та старшої школи

Васильєва Д. В., кандидат педагогічних наук

Міжпредметні зв'язки математики й англійської мови

Волошена В. В.

Методичні засади відбору та реалізації змісту навчання алгебри та початків аналізу на профільному рівні

Турчина В. В., директор ліцею «Престиж»
Погляд учителя на розвантаження програм старшої школи

Буковська О. І., кандидат педагогічних наук, директор «Креативної Міжнародної Дитячої Школи»
Упровадження STEM у шкільний курс математики

Сільвестрова І. А., учитель математики ліцею № 142, м. Київ
Інновації засобів навчання математики

Віткалова Н. Я., учитель математики Великодимерського НВК
Організація самостійної підготовки учня до ЗНО

Бородкіна Х. С., вчитель математики спеціалізованої ЗОШ № 194 («Перспектива»), м. Київ
Формування дослідницьких умінь учнів під час навчання геометрії в основній школі

Швець Л. В., кандидат педагогічних наук, учитель математики ЗОШ № 58, м. Київ
Використання комп'ютерних моделей під час вивчення стереометрії

Лапінський В. В., кандидат фізико-математичних наук
Обґрунтування вибору системи програмування для застосування як засобу навчання

Семененко І. М.
Використання інтерактивних методів навчання на уроках інформатики

Семко Л. П.
Нові підходи до вивчення поглибленого курсу інформатики в основній школі

Пліш І. В., кандидат педагогічних наук, директор приватної гімназії «Апогей», м. Київ
Дистанційне навчання в школі: використовуємо українські інновації

Воєводін С. В., старший викладач кафедри мікроелектроніки НТУУ «КПІ»
Лабораторний практикум у середовищі NI LabVIEW

Секція 9. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ

Керівники секції:

Л. П. Величко, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти;

В. Р. Ільченко, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, завідувач відділу інтеграції змісту загальної середньої освіти;

Н. Ю. Матяш, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти;

Л. В. Непорожня, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, докторантка відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти

Величко Л. П., доктор педагогічних наук

Компетентнісний підхід до планування результатів навчання хімії в основній школі

Рибалко Л. М., доктор педагогічних наук

Методичні основи компетентнісно орієнтованого навчання біології на засадах еколого-еволюційного підходу

Матяш Н. Ю., кандидат педагогічних наук

Біологічна компетентність: її прояв у результатах загальноосвітньої підготовки з біології учнів основної школи

Коршевнюк Т. В., кандидат педагогічних наук

Теоретичні аспекти формування предметної біологічної компетентності учнів основної школи

Вороненко Т. І., кандидат педагогічних наук

Формування предметних компетентностей учнів з хімії у 7 класі

Козленко О. Г.

Вимірювання вміння учнів працювати з моделями за допомогою компетентнісно орієнтованого тесту

Непорожня Л. В., кандидат педагогічних наук

Методичні особливості формування природничо-наукової компетентності старшокласників на уроках фізики

Головко М. В., кандидат педагогічних наук

Компетентнісний підхід як основа модернізації змісту навчання фізики та астрономії в загальноосвітній школі

Засєкін Д. О., кандидат педагогічних наук

Добір змісту розділу «Електродинаміка» до підручника фізики профільного рівня

Засєкіна Т. М., кандидат педагогічних наук

Особливості структури підручника фізики для учнів інформаційного суспільства

Мельник Ю. С., кандидат педагогічних наук

Критерії сформованості предметної компетентності старшокласників у процесі розв'язування фізичних задач

Крячко І. П.

План-структура підручника «Астрономія» (профільний рівень) відповідно до вимог експериментальної навчальної програми

Сіній В. В.

Професійне самовизначення школяра за компетентнісного підходу до навчання фізики

Льченко В. Р., доктор педагогічних наук

Методологічні основи експериментального дослідження інтегрованого курсу з природознавства у старшій школі

Гуз К. Ж., доктор педагогічних наук

Методичні основи формування інтегрованого курсу «Природознавство» у старшій школі

Льченко О. Г., кандидат педагогічних наук

Складові навчального середовища вивчення природознавства у старшій школі

Гринюк О. С.

Експериментальна перевірка змісту біолого-екологічного модуля підручника «Природознавство-11»

Ляшенко А. Х

Хімічний модуль підручника «Природознавство-11»

Секція 10. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ГЕОГРАФІЧНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ

Керівники секції:

О. Ф. Надтока, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу навчання географії та економіки

Т. Г. Назаренко, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник відділу навчання географії та економіки

Надтока О. Ф., кандидат педагогічних наук

Експериментальний аспект дослідження апарату засвоєння змісту підручників географії України

Криловець М. Г., доктор педагогічних наук

Шляхи вдосконалення навчально-виховного потенціалу в шкільній географії

Назаренко Т. Г., доктор педагогічних наук

Формування географічних компетентностей в учнів основної школи

Сосса Р. І., доктор географічних наук

Відображення нових методичних тенденцій у атласі загальної географії

Ковчин Н. А., кандидат педагогічних наук

Психолого-педагогічні особливості навчання географії України в загальноосвітній школі

Мартинюк Т. С., кандидат педагогічних наук

Аспекти впровадження методики навчання географії України на основі діяльнісного підходу

Надтока В. О., кандидат педагогічних наук

Деякі особливості структурування підручника з географії «Україна у світі: природа, населення» на понятійній основі

Побидайло Н. Г., кандидат педагогічних наук

Інноваційні підходи в краєзнавчій складовій у навчанні фізичної географії

Покась Л. А., кандидат педагогічних наук

Формування предметної компетентності через зміст підручника з географії України

Топузова А. В., кандидат педагогічних наук

Визначення методичного потенціалу підручника географії під час організації пізнавальної діяльності учнів у процесі навчання фізичної географії

Яценко В. С., кандидат педагогічних наук

Науково-методичне обґрунтування необхідності краєзнавчої роботи в школі

Лучнікова О. М.

Використання ІКТ на уроках географії як один із аспектів компетентнісного навчання

Секція 11. МЕТОДИКА КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ ТА ПРАВОЗНАВСТВА В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ

Керівники секції:

Т. О. Ремех, кандидат педагогічних наук, завідувач відділу суспільствознавчої освіти;

Ю. Б. Малієнко, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу суспільствознавчої освіти

Пометун О. І., доктор педагогічних наук

Шкільний підручник з історії як інструмент розвитку критичного мислення учнів

Гупан Н. М., доктор педагогічних наук

Формування аксіологічного складника історичної компетентності учнів засобами шкільного підручника

Власов В. С., кандидат педагогічних наук

Прийоми формування хронологічного складника історичної предметної компетентності учнів основної школи

Кришмарел В. Ю., кандидат філософських наук

Релігієзнавча компетентність: до визначення поняття

Малієнко Ю. Б., кандидат педагогічних наук

Східна Римська імперія в змісті курсу всесвітньої історії (7 кл.): міжкурсовий аспект

Мацейків Т. І., кандидат педагогічних наук

Особливості реалізації етнокультурної компетентності учнів на уроках історії України (7–8 кл.)

Мороз П. В., кандидат педагогічних наук

Компетентісно-діяльнісний підхід до побудови дослідницьких завдань з історії

Ремех Т. О., кандидат педагогічних наук

Навчання прав людини як складник шкільної суспільствознавчої освіти

Мороз І. В.

Роль учителя в організації дослідницької діяльності учнів у навчанні історії в основній школі

Моцак С. І., кандидат педагогічних наук

Формування історичної компетентності учнів старшої школи засобами позаурочної роботи

Старева А. М., кандидат педагогічних наук

Орієнтація змісту методичного навчання студентів на компетентісний підхід у шкільній суспільствознавчій освіті

Андрійчук О. І., викладач кафедри методики викладання навчальних предметів комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради
Система педагогічного оцінювання навчальних досягнень учнів

Майорський В. В., учитель історії та правознавства, заступник директора з навчально-виховної роботи Іллічівської ЗОШ І-ІІІ ступенів Іллічівської міської ради
Профільний предмет «Правознавство» як складник правової освіти учнів

Победаш І. В., учитель історії та правознавства ЗОШ І-ІІІ ступенів № 1 м. Сновська Чернігівської області
Формування громадянської компетентності учнів основної школи у процесі навчання історії

Худобець О. А., учитель історії Українського гуманітарного ліцею Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ
Метод проектів як технологія реалізації акмеологічного підходу в освіті

Чемерис А. В., учитель історії Києво-Печерського ліцею № 171 «Лідер», м. Київ
Писемні джерела на уроках історії як засіб розвитку пізнавальних умінь учнів

Шкатула О. П., старший викладач кафедри суспільних наук Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова
Кібернетичні загрози у пізнавальній діяльності курсантів

Секція 12. ПРОЕКТУВАННЯ ЗМІСТУ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ У СТАРШІЙ ШКОЛІ

Керівник секції:

А. М. Тарара, кандидат фізико-математичних наук, завідувач відділу технологічної освіти

Тарара А. М., кандидат фізико-математичних наук
Особливості проектування сучасного змісту для профільного навчання технологій у старшій школі

Мачача Т. С., кандидат педагогічних наук
Принципи проектування змісту профільного навчання технологій

Туташинський В. І., кандидат педагогічних наук
Особливості педагогічного проектування змісту профільного навчання за спеціалізацією «Основи машинознавства»

Вдовченко В. В.

Засадничі положення національної неперервної художньо-проектної освіти

Вдовченко В. В., Бабка І. П., директор ліцею податкової та рекламної справи № 21, м. Київ

Актуальність модуля «Психологія творчості» у спеціалізаціях художньо-проектної освіти технологічного профілю у ЗНЗ

Вдовченко В. В., Сорочан Н. М., завуч ліцею податкової та рекламної справи № 21, м. Київ

Інноваційність змісту модуля «Дизайн реклами» у спеціалізації «Художньо-проектна творчість»

Секція 13. ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВАРІАТИВНОГО КОМПОНЕНТА ЗМІСТУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У СТАРШІЙ ШКОЛІ

Керівники секції:

В. Г. Редько, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент, завідувач відділу навчання іноземних мов;

Т. К. Полонська, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу навчання іноземних мов

Редько В. Г., кандидат педагогічних наук

Проектування компетентнісно зорієнтованого змісту навчання іспаномовного спілкування старшокласників засобами елективного курсу «Країнознавство: Іспанія і Латинська Америка»

Полонська Т. К., кандидат педагогічних наук

Основні структурні компоненти навчального посібника англomовного елективного курсу «Культура і мистецтво Великої Британії»

Пасічник О. С., кандидат педагогічних наук

Навчальна програма елективних курсів з іноземних мов для старшої школи: досвід проектування

Басай Н. П.

Упровадження методу проекту як технології інтерактивного навчання у змісті навчального посібника елективного курсу «Німецькомовні країни»

Басай О. В.

Зміст і структура навчального посібника елективного курсу «Країнознавство: Іспанія і Латинська Америка»